

Wstęp do programowania

Dziel i rządź

Divide et impera

- Starożytni Rzymianie znali tę zasadę
- Łatwiej się rządzi, jeśli poddani są podzieleni
- Nie chodziło im jednak bynajmniej o podziały administracyjne
- Chodziło o to, żeby skłócić poddanych!
- ... my zrobimy to bardziej humanitarnie.

Zasada dziel i rządź w programowaniu

- Chodzi o to, żeby po pierwsze umieć rozwiązać problem dla małych danych
- ... a po drugie, żeby mając duże dane tak je podzielić, aby problem sprowadzić do kilku mniejszych podproblemów, a potem scalić wyniki.
- Idealnie nadaje się do tego mechanizm rekursji, ale można się często bez niej obyć.

Znajdowanie minimum i maksimum w tablicy

- Jak znaleźć jednocześnie dwie wartości: największą i najmniejszą w tablicy?
- Rozwiązanie:
  - podzielmy tablicę na dwie „połówki”
  - rozwiążmy problem maksimum-minimum w każdej z nich, otrzymując pary $(\min_l, \max_l), (\min_p, \max_p)$
  - wynik, to para $(\min(\min_l, \min_p), \max(\max_l, \max_p))$
- Czy coś zyskaliśmy?

Analiza złożoności

- Gdybyśmy te dwie wartości znajdowali po kolei, wykonalibyśmy $2n-2$ porównania.
- Oznaczmy przez $T(n)$ liczbę porównań wykonywanych przez nasz algorytm dla n danych
  - $T(1)=0$
  - $T(n)=2T(n/2)+2$
- Rozwiązanie tego układu jest dość proste. Można przez indukcję pokazać, że dla $n=2^k$
  - $T(n)=(3/2)n-2$

Twierdzenie Pohla

- Problemu min-max nie da się rozwiązać taniej niż za pomocą $\lceil(3/2)n\rceil - 2$ porównań.
- Dowód (bardzo ciekawy) w książce L.Banachowski, A.Kreczmar „Elementy Analizy Algorytmów”.

Twierdzenie Pohla

- Problemu min-max nie da się rozwiązać taniej niż za pomocą $\lceil (3/2)n \rceil - 2$ porównań.
- Dowód (bardzo ciekawy) w książce L.Banachowski, A.Kreczmar „Elementy Analizy Algorytmów”.

Podział (1 ; n-1)

- Bardzo typowy schemat metody Dziel i Rządź, to podzielenie zadania rozmiaru n na dwie nierówne części: rozmiaru 1 i $n-1$.
- Jeśli potrafimy przejść od $n-1$ do n (dodając jedną daną) w fazie scalania, to schemat się bardzo upraszcza:
  - Jeśli $n=1$, to wykonaj działania kończące
  - Jeśli $n>1$, to wykonaj rekurencyjnie zadanie dla $n-1$ danych, a potem scal wynik z wynikiem dla 1 -elementowej danej

Sortowanie

- Sortowanie n elementów:
  - Jeśli jest jedna dana, to nic nie rób
  - Jeśli jest $n > 1$ danych, to posortuj $n-1$ elementów i scal wynik z ostatnią daną
- Scalanie polega tu na wstawieniu do posortowanej $n-1$ -elementowej tablicy jednego elementu tak, aby nie zaburzyć porządku.

Sortowanie przez proste wstawianie

```
procedure InsertionSort (var T:tab; k:Integer);
var j:Integer;
begin {sortujemy T[1..k]}
  if k>1 then begin
    InsertionSort (T, k-1);
    j:=k-1; v:=T[k];
    while (j>0) and (T[j]>k) do begin
      T[j+1]:=T[j];
      j:=j-1
    end;
    T[j+1]:=v
  end;
end;
```

Sortowanie przez proste wstawianie iteracyjnie

```
procedure InsertionSort (var T:tab;k:Integer);
var j,k:Integer;
begin
  for k:=2 to n do begin
    j:=k-1; v:=T[k];
    while (j>0) and T[j]>k do begin
      T[j+1]:=T[j];
      j:=j-1
    end;
    T[j+1]:=v
  end;
end;
```

Sortowanie przez proste wstawianie iteracyjnie

```
procedure InsertionSort (var T:tab;k:Integer);
var j,k:Integer;
begin
  for k:=1 to n do begin
    j:=k-1; v:=T[k];
    while (j>0) and T[j]>k do begin
      T[j+1]:=T[j];
      j:=j-1
    end;
    T[j]:=v
  end;
end;
```

Analiza kosztu

- Mamy tu prostą sytuację:
  - $T(1)=0$
  - $T(n)=T(n-1)+n-1$
- To równanie rekurencyjne daje nam rozwiązanie $T(n)=(n-1)+(n-2)+\dots+1$, czyli $T(n)=n(n-1)/2$

Sortowanie przez scalanie

- Jeśli jednak dokonamy podziału na „połowy”, to możemy otrzymać znacznie ciekawszy algorytm.
- Wystarczy posortować połówki, a potem je scalić (koszt scalenia liniowy)

Mergesort

```
procedure mergesort (var T:Tab; l,p:Integer);  
var s:Integer;  
begin  
  if l<p then begin  
    s:=(l+p) div 2;  
    Mergesort (T,l,s);  
    Mergesort (T,s+1,p);  
    scal (T,l,s,p); {Scalamy T[l..s] z T[s+1..p]}  
  end;  
end;
```

scal

```
procedure scal(var T:Tab;l,s,p:Integer);
var k1,k2,k:Integer; A:tab;
begin
  k:=1; k1:=1; k2:=s+1;
  while (k1<=s) and (k2<=p) do begin
    if T[k1]<T[k2] then begin
      A[k]:=T[k1]; k1:=k1+1 end
    else begin
      A[k]:=T[k2]; k2:=k2+1 end;
    k:=k+1;
  for k1:=k1 to s do begin
    T[k]:=T[k1]; k1:=k1+1 end;
  for k2:=k2 to s do begin
    T[k]:=T[k1]; k1:=k1+1 end;
end;
T:=A end;
```


Analiza kosztu Mergesort

- Liczba porównań dla danych rozmiaru n , to $T(n)$:
  - $T(1)=0$
  - $T(n)=2T(n/2)+n$
- Rozwiązanie tego równania, to funkcja $T(n)=n \log n$

Quicksort

- Algorytm Quicksort też jest szczególnym przypadkiem zasady Dziel i Rządź.
- Tu wybieramy jakiś element (np. $A[1]$) i względem niego dokonujemy podziału na elementy mniejsze lub równe jemu oraz większe (lub równe). Ten podział realizujemy np. algorytmem flagi polskiej.
- Faza rządzenia, to tylko odpowiednie wywołanie rekursji.